

RINA BEERS NEEMT AFSCHIED

GEEN RAAD ZONDER RINA

Het zat eraan te komen maar toch is het even slikken: Rina Beers gaat met pensioen. Hoeveel ze betekend heeft in bijna veertig jaar in de sector, wordt duidelijk in deze krant. Je krijgt door de bijdragen een historisch overzicht van de opvang in de afgelopen decennia: wat er is gebeurd, wat we voor elkaar hebben gekregen en Rina's rol daarin.

De titel van deze krant is ontleend aan een favoriet woord van Rina. Roepstoeteren deed ze haar hele carrière - niet omdat ze zelf gehoord wilde worden, maar om de stem van cliënten te versterken.

Dit *kon* ze ook vanwege haar grote dossierkennis. In het afgelopen jaar maakte Valente daarvan een veel beluisterde mini-podcastserie waarin ze in vijf minuten helder antwoord geeft op prangende vragen: Rina Weet Raad. In alle bijdragen in deze krant lees je hoezeer haar kennis en het roepstoeteren, haar daadkracht en bereidwilligheid, en Rina zelf gewaardeerd werden door de vele mensen op verschillende plekken met wie ze samenwerkte. ■

'Als het nodig was zette Rina zich in voor individuele cliënten'

Jan Willem van Zuthem & Lidy Zaat over Rina en wettelijke kaders

pagina 2

'Ik heb zelden zo'n efficiënte voorzitter gehad'

Freek Spinnewijn over Rina internationaal

pagina 3

'Rina kon in gewone mensentaal heel fijntjes duidelijk maken wat wel en niet zou werken'

Jeroen Hoogteijling over Rina en plannen van aanpak dakloosheid

pagina 4

'Rina was daarmee een verbindende schakel tussen onderzoekers, de praktijk en het beleid'

Judith Wolf over Rina en onderzoek

pagina 5

'De sector mag zich gelukkig prijzen zo lang een vertegenwoordiger van formaat te hebben gehad'

Mieke Pollmann, Ard van Briemen en Jaap van den Berg over Rina en VWS

pagina 6

En verder in deze krant:

afscheidsspeech van Rina ingezonden de Achterkant

pagina 5
pagina 7
pagina 8

Vorig jaar leefde ik op straat, nu maak ik 'm.

SAMEN WONEN
Samen Werken.

Campagneposter Gemeente Rotterdam
archieffbeeld via: Canon Sociaal Werk

'NIEMAND HOEFT OP STRAAT TE LEVEN'

Rina Beers groeide uit tot een spraakmakend boegbeeld voor de instellingen die zich inzetten om het leven van dakloze mensen weer op de rails te krijgen. Terugblikken met Rina betekent je verwonderen over de spectaculaire ontwikkeling van de maatschappelijke opvang in een tijdspanne van dertig jaar.

door Johan Gortworst
voormalig beleidsadviseur Federatie Opvang

Rina begon haar loopbaan bij de Federatie Opvang in 1994 in een kruip-door-sluipdoorkantoor aan de Kromme Nieuwegracht in Utrecht. De entreehal was een opslagruimte van voorraaddozen. De vloeren kraakten en liepen scheef. In de vergaderzaal op zolder moest je opletten je hoofd niet te stoten aan een laaghangende balk. Een sobere werkplek. Representatief voor de daklozenopvang waar Rina haar hart aan had verpand?

Wie denkt dat de decentralisaties van het sociaal domein in 2015 plaatsvonden, vergist zich. De aanliegroute was al in de maak toen Rina haar nieuwe bureau in het grachtenpand inrichtte. In de jaren '80 waren de thuislozen centra, algemene crisisopvang, vrouwenopvangcentra en de Blijf van m'n Lijfhuizen tijdelijk onder regie van het ministerie van Cultuur Recreatie en Maatschappij (CRM) geplaatst. De verschillen tussen deze instellingen waren groot. Sommige waren redelijk geprofessionaliseerd, andere werkten met vrijwilligers en een enkele beroepskracht. Bij elkaar ging het om honderd organisaties. De Federatie Opvang had begin jaren negentig het tij mee. De opvangcentra ruilden langzamerhand hun marginale positie als het afvalputje van de maatschappelijke zorg in voor een steeds duidelijker positie in het brede palet van zorg- en welzijnsvoorzieningen. ►

Lees verder op pagina 2

“RINA ZORGDE VOOR CONTINUÏTEIT”

Johan Gortworst
Vervolg van pagina 1

Het Rijk wilde begin jaren negentig de regie weer overdragen aan de gemeenten en dit leidde in 1992 tot de eerste decentralisatie van de opvangvoorzieningen. De Tweede Kamer volgde deze stap nauwgezet. Was de sector bij de gemeenten wel in goede handen? Gingen de gemeenten de dakloze mensen aan hun grenzen weigeren en het geld besteden aan betere straatverlichting?

Witte vlekken wegwerken

De Kamerleden Vliegthart (PvdA) en Frissen (CDA) zorgden in 1992 voor een motie waarin staatssecretaris Erica Terpstra gevraagd werd om samen met de Federatie Opvang een plan op te stellen om eerst de ‘witte vlekken’ in de opvang weg te werken. Hiermee werd bedoeld dat eerst in beeld moest worden gebracht in welke regio's er een tekort aan opvangplekken was met een plan om dit tekort weg te werken. In de Welzijnswet werd ook vastgelegd dat alle instellingen voor de maatschappelijke opvang (dat werd de verzamelnaam voor alle opvanginstellingen) landelijk toegankelijk zijn. Gemeenten mochten vanaf dat moment de cliënten die van buiten de steden kwamen, de toegang tot de opvang niet weigeren.

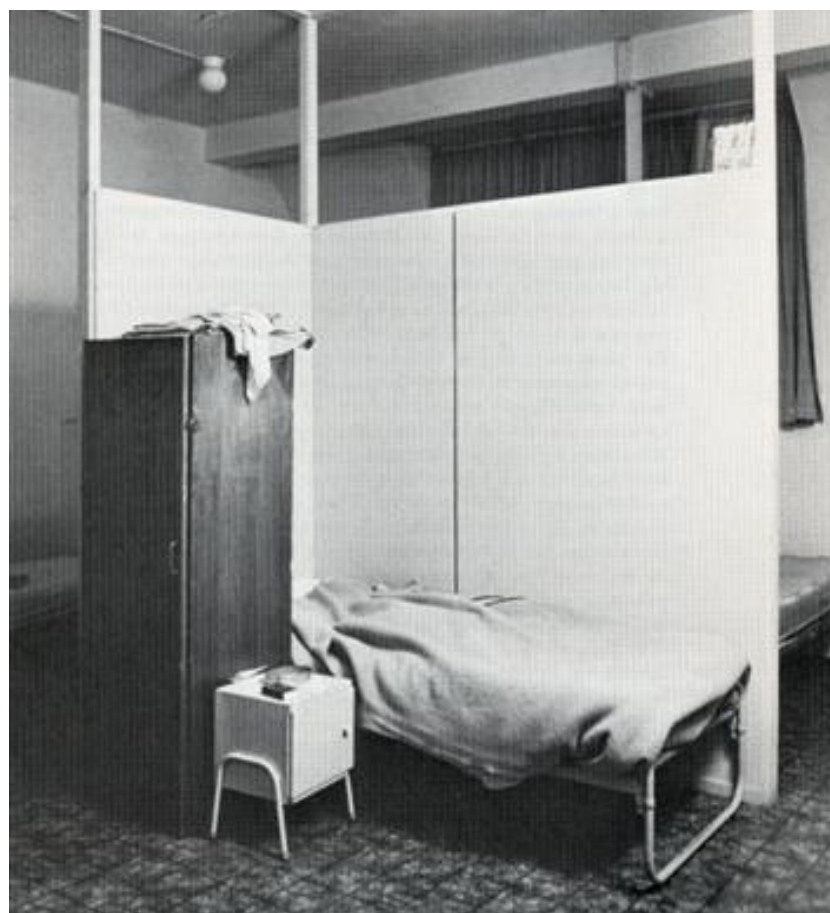
Rina spon garen bij deze ontwikkelingen. Er lag een plan en er was politiek draagvlak voor een kwaliteitsverbetering van de hulp. De seinen stonden op groen om het daklozenprobleem voor eens en altijd uit de wereld te helpen. Eén ding wist ze zeker: zonder een sterke landelijke aansturing gaat dit niet lukken.

Rina richtte zich in haar beginjaren hoofdzakelijk op de ondersteuning van vooral de daklozenopvang en de invoering van een landelijk kwaliteitssysteem. Met haar juridische achtergrond kon zij als geen ander de regelgeving op effecten doorgronden. De cliënten van de opvang hadden, net als nu, problemen op meerdere levensgebieden en dat vroeg om het maken van uitzonderingen. Het was aan Rina wel besteed om de knelpunten in regelgeving scherp neer te zetten en vasthoudend aan de poorten van de departementen te rammelen tot zij werd gehoord. Dat werd ook haar missie: waakhond zijn voor goede en toegankelijke zorg voor de cliënten van de maatschappelijke opvang. Laagdrempelige zorg, stevig verankerd in de regelgeving, niet geboden vanuit liefdadigheid, maar omdat het een recht is. Recht op wonen, recht op een uitkering, recht om zoals je bent deel te mogen zijn van de samenleving. We zijn allemaal verschillend, de een kan meer dan de ander, maar de basiszorg moet voor iedereen gegarandeerd zijn. Ieder mens telt.

Geen moordkuil

Met de komst van een nieuwe voorzitter (Nico van Velzen) en directeur (Ineke Smidt) in 1999 veranderde de Federatie Opvang. Tot dan toe werd de Federatie Opvang in stand gehouden door subsidies van het rijk. Dit maakte onafhankelijke belangenbehartiging lastig. Het nieuwe bestuur besloot dat de leden meer dan tot dan toe, eigenaar moesten worden van ‘hun’ landelijk bureau. Rina groeide hierin mee. Op één punt bleef ze consequent. In een vereniging zijn de leden de baas, maar als Rina vond dat de leden een kans misten, dan maakte ze

van haar hart geen moordkuil. Iedereen kreeg het te horen. Ze dwong met die houding respect af omdat haar mening altijd onderbouwd was. Voor velen, zowel van binnen als buiten de sector ontwikkelde ze zich tot een kennisbron van formaat waar maar al te graag een beroep op werd gedaan. Rina stond het liefst met beide benen op de grond. Haar focus lag op de knelpunten in de dagelijkse praktijk en die was al weerbarstig genoeg. Wat heb je aan een visie als je die weer moet aanpassen als het kabinet morgen valt? Vanuit een bewonderenswaardige gedrevenheid stond ze pal voor haar zaak. Ze zorgde voor continuïteit in vaak roerige tijden. De Federatie Opvang werd in vergelijking met andere brancheorganisaties vaak activistisch genoemd. Rina heeft aan dat imago met verve een grote bijdrage geleverd. Ze hield de sector en haar collega's ook bij de les. De oplossing voor het daklozenvraagstuk was in haar ogen vrij eenvoudig: het gaat om wonen! Geef de mensen een huis met voldoende begeleiding, dan ben je er. Dat er op een gegeven moment aan daklozen ‘sheltersuits’ werden uitgedeeld zodat ze warm de nacht op straat konden doorbrengen was haar een gruwel. Daarmee houdt je een misstand overeind.

Midden jaren tachtig waren opvangvoorzieningen vaak van slechte kwaliteit | beeld: Canon Sociaal werk

En de witte vlekken dan?

Zijn de witte vlekken door de jaren heen weggewerkt? Waarschijnlijk zal een dergelijke motie als die van Vliegthart/Frissen (1992) nu niet meer door de Tweede Kamer worden aangenomen. Er schuilt een gedachte achter dat je via een landelijke blauwdruk de problemen in de samenleving kunt oplossen. Die gedachte wordt nu niet meer gedeeld. Rina zou niets liever dan met een paar duidelijke landelijke regels orde op zaken stellen, maar zo werkt ons bestel niet. De overtuiging is nog steeds dat gemeenten beter dan een landelijk staatsapparaat weten hoe de problemen van de mensen op te lossen. Het kan niet anders of Rina ziet met lede ogen aan dat het aantal dakloze mensen dit jaar enorm is gestegen, terwijl ze ook de ervaring vanuit het tijdperk met Gerard Zalm heeft, dat het anders kan. Haar verhaal is ook het verhaal van de slinger van een klok. Wellicht dat de slinger, nu de gevolgen zo zichtbaar zijn, langzaam weer de andere kant op gaat.

Rina mag trots zijn op wat zij in die jaren heeft bereikt en wat ze, zonder het wellicht te beseffen, heeft betekend voor het leven van veel mensen. Ze komt uit een nest waar het belang van barmhartigheid met de paplepel is ingegoten. Barmhartigheid is niet alleen het bieden van noodhulp. Het kan ook betekenen dat je probeert structuren die je als onrechtvaardig ervaart, aan te passen. Aan die roeping is Rina in haar werk en ook privé, trouw gebleven. ■

RINA BEERS, EXPERT MET GROOT GEZAG

Lidy Zaat | oud-bestuurder Anton Constandse, oud-voorzitter RIBW Alliantie &

Jan Willem van Zutem | oud-bestuurder Kwintes, oud-bestuurslid Federatie Opvang

Een spannende vraag: hoe zouden de wettelijke kaders en financiering van de leden van Valente eruit hebben gezien zonder Rina? Volgens ons allemaal veel slechter, want zij heeft enorm veel bijgedragen aan de huidige omvang en kwaliteit van voorzieningen voor kwetsbare mensen in Nederland.

Hoewel Rina in dienst was van een vereniging van voorzieningen diende zij niet primair hún belang, maar consequent dat van hun cliënten. Dat werd door een ieder herkend en maakte dat haar activisme en daarmee gepaard gaande felheid overal werd geaccepteerd. Zij werd in ‘Den Haag’ gezien als de altijd goed geïnformeerde expert in de feitelijke ontwikkelingen binnen het sociaal domein. En andersom: door de instellingen als de expert in kennis van de politieke ontwikkelingen die op hun werkveld van invloed zijn. Relevante beleidsstukken werden door Rina per omgaande voorzien van deskundig commentaar. Zij was onvermoeibaar in het rondleiden van leden van de Tweede Kamer, bewindslieden en ambtenaren. Rina had alle telefoonnummers van de woordvoerders van de politieke partijen paraat en niet zelden was dat wederzijds. Een teken van groot gezag bij iedereen.

“Als het nodig was zette Rina zich in voor individuele cliënten”

Vraagbaak

Mede door de inzet van Rina kreeg de maatschappelijke opvang in 2003 toegang tot de vernieuwde AWBZ. Het resulteerde in een grote omslag binnen de maatschappelijke opvang, waarbij de organisaties veel meer zorg en begeleiding konden bieden. Met enkele koplopers bereidde zij de sector hierop voor. Al snel werd Rina de belangrijkste specialist op het terrein van de regelgeving en financiering. Zij werd dé vraagbaak voor zowel de sector als daarbuiten. Het Twitter-tijdperk bood haar unieke mogelijkheden om met iedereen die het maar wilde horen de knelpunten te delen en op te roepen tot ander beleid. Haar inzet betrof niet alleen de sector als geheel, maar ook afzonderlijke instellingen om hen met raad en daad te ondersteunen. En als het nodig was zette zij zich in voor individuele cliënten.

Toen duidelijk werd dat de financiering vanuit de AWBZ in 2015 zou overgaan naar de Wmo vocht ze met succes voor behoud van de budgetten. Samen met haar collega's bracht ze nauwgezet de omvang van de budgetten in beeld en deed er alles aan om deze voor de sector te behouden. Ze spiegelde de Tweede Kamer en de departementen een doemscenario voor als de maatschappelijke opvang nog verder zou doordecentraliseren naar alle gemeenten. En tot op heden met resultaat. ►

Lees verder op pagina 3

Lidy Zaat & Jan Willem van Zuthem
Vervolg van pagina 2

Uithoudingsvermogen

Haar kennis en gezag werd steeds meer gezien door de instellingen voor beschermd en begeleid wonen. Die opereerden lange tijd geheel gescheiden van de maatschappelijke opvang door verschillen in wettelijke kaders en financiering, ondanks de overlap tussen de cliënten van beide sectoren. De grote waardering voor haar inzet heeft zonder meer bijgedragen tot de latere fusie in 2020 tussen de RIBW Alliantie en de Federatie Opvang. Sindsdien was Rina tevens een belangrijke woordvoerder voor beschermd wonen. Zo verzette zij zich onophoudelijk tegen het woonplaatsbeginsel (daarbij wordt bij een aan-

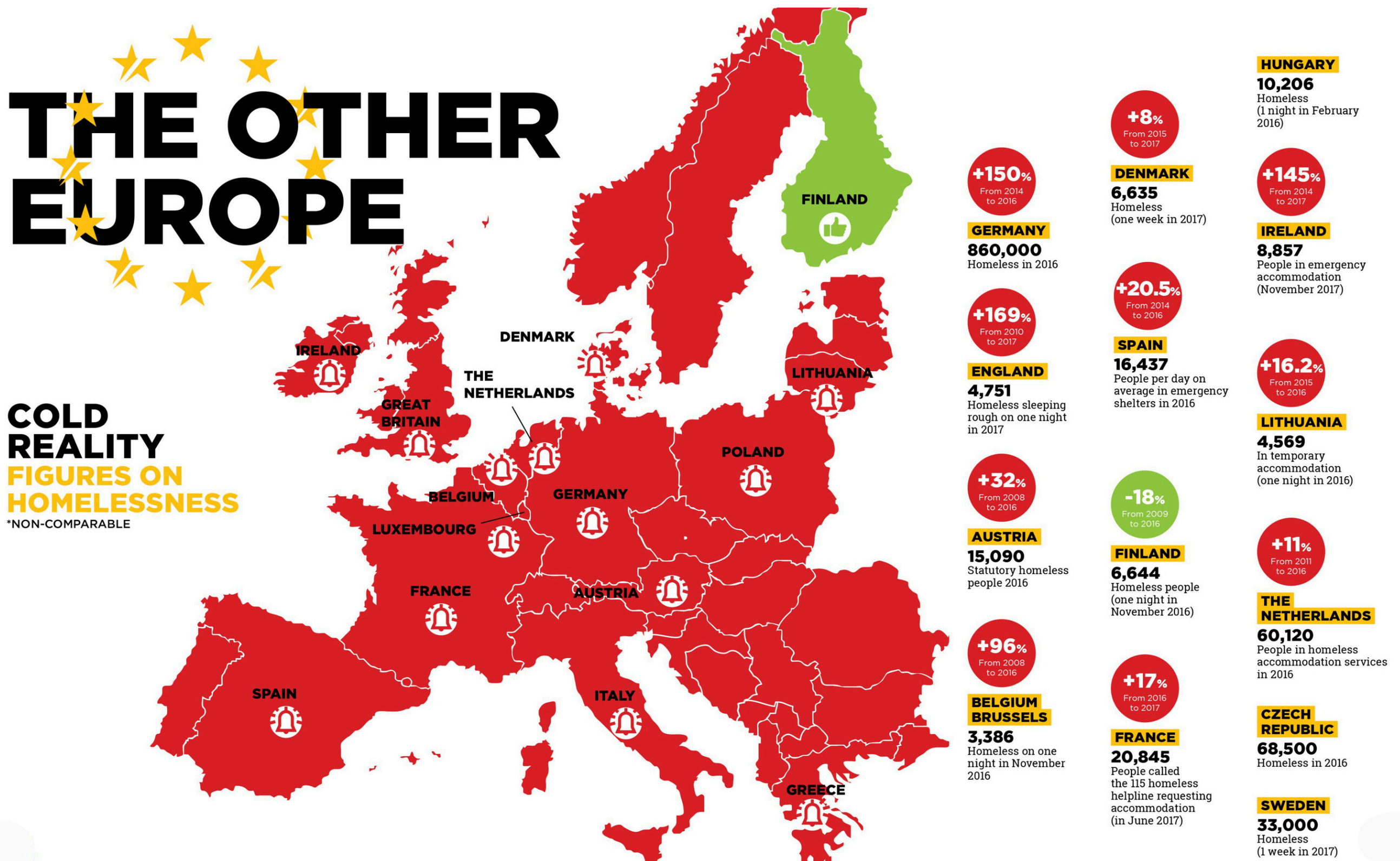
vraag voor beschermd wonen eerst gezocht naar de gemeente die het gaat betalen). Dit woonplaatsbeginsel leidt niet alleen tot onnodige vertraging, maar mogelijk ook tot het afschuiven van verantwoordelijkheid.

Wij hebben een grote bewondering voor haar uithoudingsvermogen om telkens weer in de bres te springen voor kwetsbare burgers. Dat had vaak resultaat, maar soms ook niet en dan toont ze geen spoor van cynisme. De blik gaat vooruit, en voor je het weet is ze alweer bezig met een volgende stap. De leden van Valente en hun cliënten hebben onnoemelijk veel te danken aan Rina. We hopen en gaan ervanuit dat wij, ondanks haar pensioen, nog vaak van haar zullen horen. ■

De meest gebruikte 'daklozenfoto', opnieuw geschoten

De veelgebruikte en stigmatiserende 'bankjesfoto' opnieuw genomen. Het nieuwe beeld, geschoten op precies hetzelfde bankje, toont een jonge vrouw die op haar telefoon kijkt. Naast haar staan, in plaats van een blikje bier, een rolkoffertje en een flesje water | beeld: Dingen Mol / Kansfonds

RINA WIST: EUROOPA DOET ERTOE!

Freek Spinnewijn
directeur FEANTSA

Rina Beers heeft altijd geloofd dat Europese samenwerking belangrijk is voor de strijd tegen dakloosheid.

Ik heb Rina vanaf het begin, en dat gaat al heel wat jaren terug, gekend als een believer. Geen evident standpunt in een land waar een flinke dosis Euroscepticisme eerder regel dan uitzondering is. Ik ben haar daar erg dankbaar voor.

Rina heeft vele jaren in het bestuur van FEANTSA gezeten. Haar invloed kan moeilijk onderschat worden. Zij heeft FEANTSA mee door een aantal belangrijke hervormingsprocessen gestuurd. Ze was één van de drijvende krachten achter de professionalisering van het hoofdkantoor in Brussel. In 2011 waagde Rina de grote sprong en werd ze voorzitter. De eerste vrouw aan het hoofd van FEANTSA sinds de oprichting in 1986. Helaas is dat nog steeds zo. Ik heb zelden zo'n efficiënte voorzitter gehad en ik heb er toch al meer dan een dozijn achter de kiezen.

Haar efficiëntie botste af en toe wel eens met de Europese (lees Zuidere) vergadercultuur, maar haar inzet als voorzitter wordt tot op vandaag erg geapprecieerd. Het was de tijd waarin we de uitkomst van de Europese consensusconferentie over dakloosheid politiek moesten verzilveren en waarin we de opvangsector moesten overtuigen van het potentieel van Housing First. Rina heeft beide klussen met verve geklaard en daarmee de basis gelegd voor de Europese strategie tegen dakloosheid die de Europese Commissie een aantal jaren geleden heeft gelanceerd.

Ik heb ook persoonlijk veel gehad aan Rina. Als jonge directeur wees ze mij regelmatig op mijn gebrek aan geduld. Ik vond dat toen vervelend, maar nu begrijp ik waarom. Zonder geduld en wat volharding rijd je je geheid vast in de Europese mallemlolen. Haar kritische rechtdoorzee aanpak als voorzitter, maar ook als gewoon bestuurslid, waren een verfrissing voor FEANTSA. Die was nodig om de volgende horden te kunnen nemen.

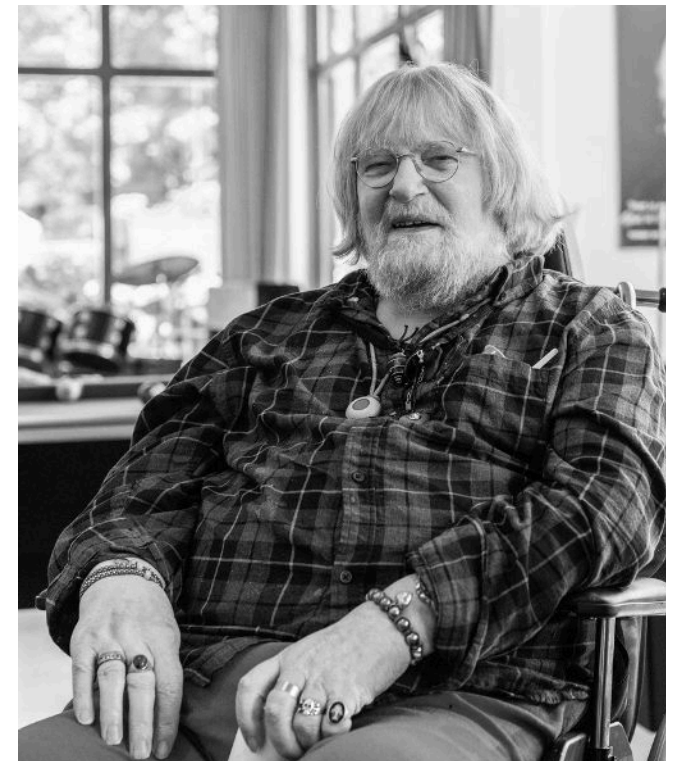
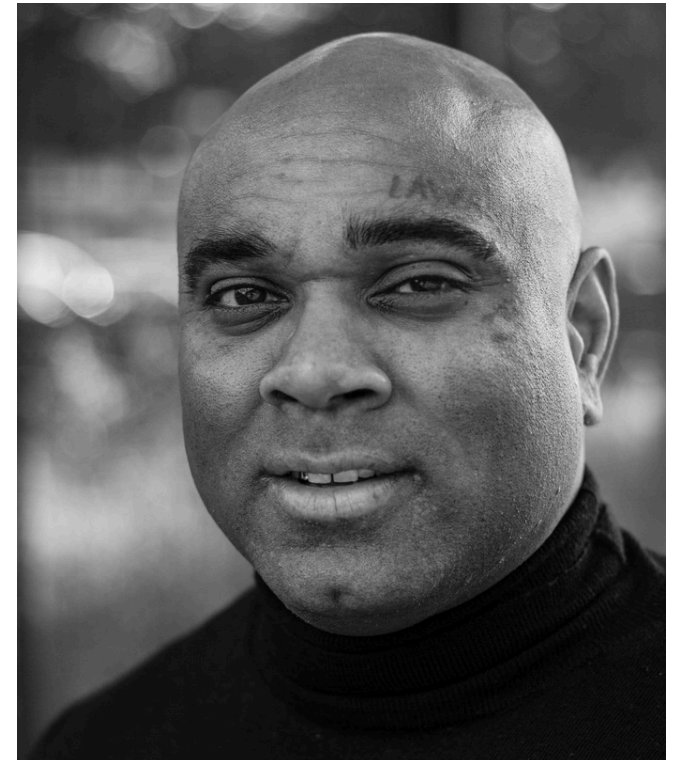
En voor ik het vergeet, Rina heeft me de ogen geopend voor het potentieel van de sociale media voor professionele doeleinden, lang voordat dat een ding werd. Misschien kan ze me

nu ook helpen om van mijn Twitter-drang af te geraken... Rina zat op Europees niveau nooit om een krachttoer verlegen. Nog vers in mijn geheugen zit de klacht van FEANTSA tegen Nederland bij de Raad van Europa wegens schending van het recht op wonen zoals beschreven in het Europees Sociaal Handvest van de Raad van Europa in 2012. Het vergde moed om je eigen land aan te pakken vanwege de gebrekkige toegang tot de opvang. Nederland behoorde toen bij de top van Europa. We hebben die klacht over de hele lijn gewonnen. De uitspraak van het Comité van Sociale Rechten van de Raad van Europa is nu een belangrijk deel van de jurisprudentie over het recht op wonen.

"Het vergde moed om je eigen land aan te pakken vanwege de gebrekkige toegang tot de opvang"

Rina, bedankt voor je inzet voor FEANTSA en voor Europese samenwerking in de strijd tegen dakloosheid. Het ga je goed. Hopelijk blijven we nog in contact. Indien niet via de traditionele kanalen, dan zeker via Twitter... ■

RINA: STRIJDER VOOR EEN MENSWAARDIG BESTAAN

Negen portretten van mensen die ooit cliënt waren bij een van onze leden: Lianne, Rob, Monique, Niel, Orlando, Henk, Jay en Bertje - de mensen voor wie Rina streed. In 2023 werd een expositie met deze portretten bij VWS geopend (getiteld: 'Goede zorg is zorg die het best past bij mensen') voorafgaand aan een BO langdurige zorg. | foto's: Kim van de Wetering

Jeroen Hoogteijling
bestuurssecretaris
Leger des Heils

Wat een ongelooflijk voorrecht was het om met Rina samen te werken! Haar puurheid en zeggen waar het op staat gaf energie en beweging. Haar mening

was onderbouwd vanuit een enorme dossierkennis en altijd vanuit het perspectief van mensen in kwetsbare situaties. Mijn mooiste herinnering aan haar strijd voor een menswaardig bestaan voor mensen op zoek naar een dak boven het hoofd was in de jaren 2006-2010. Geïnspireerd door Lt. Kolonel Ine Voorham van het Leger des Heils, zorgde toenmalig minister van Financiën Gerrit Zalm in die jaren voor een doorbraak. Daaraan voorafgaand was een Interdepartementaal Beleids-onderzoek (IBO 2002-2003) uitgevoerd met als centrale vraag: is de maatschappelijke opvang effectief? Een terechte vraag. Immers, de maatschappelijke opvang was verstopt geraakt, ondanks de groei van opvangcapaciteit.

Minister Zalm bracht op een Bestuurlijke Conferentie Aanpak Dakloosheid bewindslieden, wethouders, bestuurders van opvang-instellingen en de Federatie Opvang bijeen waarin de basis werd gelegd voor een Plan van Aanpak Maatschappelijke Opvang voor de vier grote steden. Voor het eerst in de geschiedenis kwam vanuit de ministeries van VWS, SZW, BZK en Justitie een gerichte samenwerking tot stand in de aanpak van dakloosheid.

Ambities waarmaken

Het PvA MO G4 werd op 7 februari 2006 officieel gelanceerd in een opvanglocatie van het Leger des Heils in Den Haag. Het motto was: 'geen dakloze moet in de grote steden de nacht op straat doorbrengen'. Binnen vier jaar moest er voor iedereen in de opvang een individueel plan zijn, bestaande uit een stabiele mix van huisvesting, in-

komen, dagbesteding en ondersteuning. Tegen de stroom van bezuinigingen in wist minister Zalm jaarlijks ruim 120 miljoen euro aan middelen vrij te spelen, deels via de AWBZ, om de hoge ambities van dit plan waar te maken.

Het plan was succesvol. In een paar jaar tijd werden in de vier grote steden 10.000 dak- en thuisloze mensen op weg geholpen waarbij 7.500 maal een 'stabiele mix' van passend onderdak, inkomen, dagbesteding en begeleiding werd gerealiseerd. Het aantal buitenslapers werd fors teruggebracht en overlast en criminaliteit namen met ruim 50 procent af. In 2009 meldde de Federatie Opvang dat voor het eerst in honderd jaar een daling te zien was in de vraag naar nachtopvang.

"Ze kende de mensen om wie het ging, hun schrijnende verhalen van uitsluiting"

Met name uit die periode staan mij de talloze interventies van Rina helder voor de geest. In gewone mensentaal kon ze heel fijntjes duidelijk maken wat wel en niet zou werken. Ze kende de mensen om wie het ging, hun schrijnende verhalen van uitsluiting waar de beleidsregels en procedures in de weg stonden van de oplossing. Zo schaaftte ze mee aan de uitvoerbaarheid van het PvA MO in de G4 en de doorvertaling daarvan in de Stedelijke Kompassen in alle centrumgemeenten.

Strijdbaar

Rina is altijd een strijder gebleven. Onvermoeibaar. Ook toen in de jaren erna de successen van het PvA MO niet werden doorgezet. Er kwam weliswaar een tweede fase gericht op preventie van dakloosheid, maar dat verliep minder voorspoedig. De eerste tekenen van een toenemende dakloosheid diende zich vanaf 2010

opnieuw aan, leidend tot de schrikbarende cijfers van het CBS in 2018: 40.000 mensen op straat! Het vasthouden van de ambities om een einde te maken aan dakloosheid blijft weerbarstig. Opnieuw ligt er een ambitieus plan: Het Nationaal Actieplan Dakloosheid dat in december 2022 is gelanceerd. Wonen Eerst is nu het adagium, vanuit het beginsel dat huisvesting een mensenrecht is en dat herstel begint met een (t)huis. Opnieuw zijn de plannen goed en de ambities groot: een einde aan dakloosheid in 2030. Maar steeds opnieuw, net zoals destijds met het PvA MO in 2006, komt het aan op lef en moed om door te pakken.

Rina heeft hierin voor ons een mooie 'legacy' nagelaten: haar strijdbaarheid, haar loyaliteit aan de mensen om wie het gaat, haar opstandigheid om het goed geregeld te krijgen, wars van papieren tijgers, en met een scherpe doorgronding van hoe maatregelen in de praktijk uitwerken voor kwetsbare mensen. Daarin is ze een blijvende inspiratie voor mij en zovele anderen! ■

Campagneposter Federatie Opvang |
archiefbeeld via: Canon Sociaal Werk

WETENSCHAPPELIJKE ONDERBOUWING VAN OPVANG EN ONDERSTEUNING

Judith Wolf

hoogleraar maatschappelijke zorg, hoofd van Onderzoekscentrum maatschappelijke zorg Impuls/Impuls academie, directeur Academische werkplaats Impuls

Eind twintigste eeuw onderkende de sector maatschappelijke opvang, met Rina als voorvechter, de waarde van wetenschap voor de profilering en professionalisering van de maatschappelijke opvang. Met als resultaat dat in 1986 de Katholieke Universiteit Nijmegen een leerstoel 'Maatschappelijke opvang' instelde. Dit werd financieel gesteund door de toenmalige Landelijke Stichting voor Thuislozenzorg en onderdak (LSTO), waarvan het ambtelijk secretariaat in handen was van Rina. Prof. dr. Paul Heijndael ging als eerste leerstoelhouder met vervroegd emeritaat in 2001 opgevolgd door Prof. dr. Judith Wolf die sindsdien de leerstoel bekleedde. In al die jaren is er altijd vanuit een win-winsamenwerking een inspirerende en waardevolle uitwisseling geweest tussen het onderzoekswerk bij Impuls, de werkzaamheden van de Impuls werkplaats, en Rina als senior beleidsmedewerker bij de Federatie Opvang, later Valente.

Rond de eeuwwisseling stond het wetenschappelijk onderzoek er in Nederland niet heel sterk voor. Er was amper enige infrastructuur voor wetenschappelijk onderzoek naar de maatschappelijke opvang en vrouwenopvang. Er was geen geoordeeld onderzoeksbudget voor de opvang beschikbaar. De centrumgemeenten lieten destijds nauwelijks onderzoek uitvoeren naar de opvang en bij de opvanginstellingen zelf gebeurde dat, mede vanwege een gebrek aan middelen, ook weinig. Het incidentele onderzoek aan een enkele universiteit (bijvoor-

beeld Amsterdam) en landelijke onderzoeks- en ontwikkelinstituten (Verweij Jonker, het toenmalige NIZW, nu Movisie, Research voor Beleid en het Trimbos-instituut), en niet te vergeten bij de GG&GD's was vooral gericht op de daklozenzorg. De budgetten waren zeer bescheiden. Absolute lichtpuntjes waren de proefschriften die verschenen, zoals die van Lia van Doorn, over een leven op straat, Geeske Hoogenboezem met als titel 'Wonen in een verhaal', en Igor van Laere over sociaal medische zorg voor en tijdens dakloosheid, om er enkele te noemen.

Onderzoek en praktijk

Het tijt keerde enigszins in het kielzog van het Plan van Aanpak dat op 7 februari 2006 voor de vier grote steden werd gelanceerd en werd gevolgd en geëvalueerd met de Monitor Maatschappelijke Opvang door het Trimbos-instituut.

"Rina stelde haar expertise en kennis altijd ruimhartig beschikbaar voor onderzoek"

De uitrol naar de overige centrum-gemeenten via de Stedelijke Kompassen gaf een boost aan lokaal onderzoek en lokale monitors dakloosheid. Met grote betrokkenheid en steun van Rina ging in 2008 zowaar bij ZonMw een specifiek onderzoeksprogramma maatschappelijke opvang van start. Dat gaf Impuls uiteindelijk de gelegenheid om met opvanginstellingen de effectieve interventie Critical Time Interventie in Nederland in de maatschappelijke én de vrouwenopvang te onderzoeken. Dat onderzoek kan leiden tot een impuls van de praktijk, liet ook het onderzoek naar de vrouwenopvang zien, want de resultaten

daarvan deden VWS besluiten tot een financiële injectie van 2,5 miljoen voor de kwaliteitsverbetering van de vrouwenopvang. Als geen ander kende Rina vrijwel altijd alle onderzoek dat in Nederland naar dakloosheid en de opvang werd uitgevoerd. Ze was daarmee een verbindende schakel tussen onderzoekers, de praktijk en het beleid. Rina stelde haar expertise en kennis altijd ruimhartig beschikbaar voor onderzoek, zoals via haar deelname aan onderzoekscommissies. Een goed voorbeeld was het unieke cohortonderzoek naar dakloze mensen in de vier grote steden.

Infrastructuur

Inmiddels is, onder meer door uitbreiding aan universiteiten en Hoge Scholen, en door de schaalvergroting van opvanginstellingen, de infrastructuur voor onderzoek naar de opvang wat verbeterd. Van relatief recente datum zijn ook de investeringen bij enkele opvanginstellingen in een afdeling onderzoek. Sinds enkele jaren is er vanuit Valente een kennisnetwerk onderzoek dakloosheid dat de uitwisseling van alle onderzoek naar de aanpak van dakloosheid in Nederland ondersteunt. Rina participeert hierin actief, ook al omdat zij er al langer voor pleit om alle onderzoek in Nederland te bundelen en voor iedereen beschikbaar te maken.

Rina zal ongetwijfeld veel minder enthousiast zijn, of, sterker nog, erg ontstemd zijn over het feit dat met het hoofdlijnenakkoord forse bezuinigingen op wetenschap en innovatie zijn aangekondigd. De veerkracht van de opvangsector en haar partners moet zien te voorkomen dat op 'onderzoek en ontwikkeling' de komende jaren te veel wordt ingeleverd. Helaas zonder de stuwende kracht van Rina. ■

AFSCHEIDSBIJDRAGE RINA: DOMME DINGEN DIE WE NOOIT MEER MOETEN DOEN

Dit is het (iets bewerkte) begin van Rina's afscheidsbijdrage. Haar hele relaas over domme dingen die we nooit meer moeten doen is te beluisteren als afscheidsaflevering van de podcast Rina Weet Raad.

'Na bijna veertig jaar in deze sector gewerkt te hebben, heb ik heel veel dingen gezien waarvan ik achteraf dacht: dat hadden we niet moeten doen, we moeten het nooit meer doen, of we moeten er nu zo snel mogelijk vanaf.

Wat we vaak zien is dat het ene kabinet een wet invoert, waarmee het volgende kabinet dan vervolgens druk is om het weer af te voeren. Een voorbeeld daarvan is de kostendelersnorm. De kostendelersnorm heeft in de Participatiewet, vroeger de Bijstandswet, aantoonbaar geleid tot dakloosheid onder jonge mensen. Voor jonge mensen is die afgelopen jaar afgeschaft. Er worden nu minder jongeren dakloos vanwege die kostendelersnorm.

Maar voor oudere mensen geldt die nog steeds; we zien een toename van dakloze mensen. Waarom schaffen we die kostendelersnorm niet af? En houden we op met dit domme beleid? Dan kunnen mensen gewoon woningen gaan delen en lossen we een deel van de woningnood op.

Een ander voorbeeld van beleid waar je bijvoorbeeld gewoon niet aan moet beginnen, is een wetsvoorstel dat in de pijplijn zit: het Woonplaatsbeginsel beschermd wonen. Dat betekent dat elke van de 342 gemeenten in Nederland moet gaan betalen voor de kosten van iemand die beschermd wonen nodig heeft.

Dat is helemaal niet nodig. We hebben een stelsel dat goed werkt voor beschermd wonen. Dat wordt door 43 grote steden uitgevoerd. Er is geen enkele reden om dat te veranderen. Ook partijen als de Raad van State zeggen dat het behoorlijk gaat. Dus waarom een wetsvoorstel invoeren dat tot heel veel problemen gaat leiden, en dat in de uitvoering eigenlijk niet goed doordacht is, omdat we geen mensen hebben om het uit te voeren? Begin gewoon niet aan beleid waarvan je weet dat het niet gaat werken.

Het allerergste voorbeeld is de verlaging van de meerderjaardigheidsleeftijd, die ging in 1988 van 21 naar 18. Jongeren zullen denken: hoezo zou die omhoog moeten, maar hij is destijds verlaagd mede omdat men wilde bezuinigen op de jeugdzorg. Dan kon de jeugdzorg namelijk stopgezet worden al bij 18 jaar. In 1992 heb ik mijn eerste congres over dakloze jongeren georganiseerd...

Tot op de dag van vandaag gebeurt het dat jongeren uit de jeugdzorg die 18 worden automatisch daarna dakloos worden. Wat is het, dat wij voor deze jongeren niet hebben bedacht dat deze verlaging van de meerderjarigheid meebrengt dat ze de grootst mogelijke risico's lopen om hun leven teloor te zien gaan? En wat is het dat we maar gewoon accepteren dat dit beleid zo is?

Als een wetsvoorstel geen aantoonbare voordelen voor burgers en overheid oplevert, maar eerder het omgekeerde, begin er dan niet aan.'

Domme dingen die we nooit meer moeten doen:

- Denk vooraf na en begin niet aan beleid waarvan je weet dat het niet gaat werken
- Voer geen wetsvoorstellen in die tot meer schade leiden dan dat ze opleveren
- Voer geen jojo-beleid
- Als iets goed werkt, blijf er dan van af

Luister de hele bijdrage [hier](#):

BETROUWBARE EN ONVERMOEIBARE ALLROUNDER

Ard van Briemen
Jaap van den Berg
Mieke Pollmann

oud-beleidsmedewerkers
maatschappelijke opvang,
VWS

Werken voor de publieke zaak bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport is mooi om te doen. Je houdt je bezig met maatschappelijk relevante onderwerpen, probeert daarin verschil te maken en de samenleving een stukje mooier. Bij de directie maatschappelijke ondersteuning (DMO) hebben wij ons alle drie in het verleden mogen bezighouden met het dossier maatschappelijke opvang. Voor wie het nog weet: prestatievelden 7, 8 en 9 van de Wmo.

Hoe mooi ook: het werk op een departement is niet altijd zo gemakkelijk als het lijkt. Soms lijkt je bureau een verzamelpaats van verlanglijstjes: van de politieke leiding, Kamerleden, internationale organisaties, veldpartijen en cliëntenorganisaties, maar ook de harde kaders van Financiën. Je opdracht is vervolgens om van al die (vaak tegenstrijdige) wensen chocola te maken. Dat valt niet altijd mee, zeker niet in een gedecentraliseerd stelsel.

In die situatie is het cruciaal dat je op mensen in 'het veld' kunt bouwen om toch dingen voor elkaar te krijgen. Je moet het echt sámen doen. In een overzichtelijk beleidsterrein als de maatschappelijke opvang is, betekende dit dat je enkele sleutelspelers telkens weer tegenkwam. In onze tijd bij VWS waren vooral Ico Kloppenburg van de VNG, wijlen Edo Paardekooper Overman (namens cliënten) en Rina Beers cruciale spelers. Rina was daarbij een stakeholder van de buitencategorie!

Op het kleine bureau van de Federatie Opvang, maar ook binnen het bredere netwerk van de maatschappelijke opvang, was Rina een spin in het web. Zeer allround. Was er een incident bij een opvanginstelling? Wij belden Rina voor contactgegevens en duiding. Maar ook ongevraagd kon ze ons signalen meegeven over de stand van zaken in Purmerend of 's-Hertogenbosch. We kwamen Rina tegen bij overleggen over de verdeling van de begeleidingsmiddelen MO/VO over de centrumgemeenten.

Bij gesprekken over de positie van de arbeidsmigranten uit Midden- en Oost Europa. Rina was vraagbaak, lobbyist, strategisch adviseur en communicatie-medewerker ineen. Vanuit die positie was ze betrokken bij alle stappen in het beleidsproces. Ze dacht met ons mee als beleidsmedewerkers, betrok de leden van de Federatie Opvang erbij, sprak mee tijdens bestuurlijke overleggen en lobbyde bij Kamerleden. Het is uniek dat iemand al die rollen vervult en ook nog op hoog niveau! Omdat Rina het spel beheerste had ze buitengewoon veel invloed en was zeer effectief.

De motivatie van Rina om levens van mensen te verbeteren was groot. Regelmatig was er oprechte boosheid. Toch leidde een gebrek aan vooruitgang niet tot verongelijkheid of verbittering, daar was ze professioneel genoeg voor. Boosheid zette zij om in actiebereidheid en creativiteit om oplossingen te zoeken. Een mooi voorbeeld daarvan was hoe we gezamenlijk een oplossing wisten te vinden voor de gevolgen voor de aanbieders van het schrappen van de grondslag psychosociaal uit de AWBZ. Rina was bijna altijd bereikbaar en ook in haar 'vrije' tijd bezig voor de goede zaak. Bijvoorbeeld door haar inzet voor FEANTSA, maar ook door als burger te tweeten over opvang en vele andere onderwerpen...

Voor beleidsmedewerkers is samenwerken met mensen als Rina kortom weldadig. Open in de communicatie, vooraf inseinen als er iets vervelends aankwam en volstrekt betrouwbaar. Regelmatig konden we alvast een tipje van de sluier oplichten, omdat we wisten dat het veilig was.

Het was ook fijn om informeel te kunnen sparren. Rina was daar graag toe bereid en kon zich bij zulke gelegenheden ook goed in de positie van ons ministerie verplaatsen.

De goede werkrelatie die wij allen met Rina hebben gehad en het vertrouwen daarbij kan geïllustreerd worden met een anekdote uit 2012. Rina was destijds voorzitter van FEANTSA. FEANTSA had bij de Raad van Europa een klacht ingediend over de landelijke toegankelijkheid van de maatschappelijke opvang.

NOS Nieuws • Woensdag 4 juli 2012, 13:04 •
Aangepast woensdag 4 juli 2012, 13:18

'Daklozenbeleid onwettig'

Het beleid van Nederlandse gemeenten om daklozen die niet uit hun gemeente komen te weigeren, is in strijd met Europese regels. Dat zegt de Europese organisatie voor maatschappelijke opvang, FEANTSA. De organisatie heeft een klacht ingediend tegen Nederland bij de Raad van Europa.

Volgens FEANTSA hebben meerdere gemeenten de afgelopen jaren de regels aangescherpt. Opvanginstellingen zijn in die gemeenten verplicht daklozen te weigeren als die niet kunnen bewijzen dat ze twee of drie jaar ingeschreven hebben gestaan in de gemeente.

"Nederland staat beleid toe dat de toegang tot opvang ernstig beperkt. Dat is in strijd met het herziene Europees Sociaal Handvest. Je stuurt dakloze mensen van het kastje naar de muur. Dat is onmenselijk en onwettig", zegt voorzitter Beers van FEANTSA.

NOS-artikel over de klacht van FEANTSA bij de Raad van Europa | bron: NOS

De Nederlandse Staat werd verweten gemeenten toe te staan daklozen van buiten hun eigen gemeente te weigeren. De klachtprocedure zorgde voor veel extra werk bij VWS. Een verdedigingslijn werd opgesteld en door Mieke Pollmann naar de juridische vertegenwoordiger van het Rijk gestuurd. Althans, dat dacht ze...

In werkelijkheid stuurde ze haar mail per ongeluk naar Rina, de voorzitter van de organisatie die een zaak tegen ons had aangespannen... Dat zorgde direct voor buikpijn bij Mieke, die vervolgens Rina belde en uitlegde wat er was gebeurd. Aan de telefoon konden beiden er smakelijk om lachen. Daarna heeft Rina de mail ongeopend verwijderd en ter geruststelling vertelde ze dat ze de mail ook meteen uit de map verwijderde items zou wegdoen. Er is bij ons geen spoor van twijfel of ze dit ook daadwerkelijk heeft gedaan.

Hoe illustratief! In Rina verliezen wij een toegewijde, loyale en zeer betrouwbare partner. Namens VWS zijn wij Rina dan ook zeer dankbaar voor haar constructieve inzet. De sector mag zich gelukkig prijzen zo lang een vertegenwoordiger van formaat te hebben gehad. ■

Affiche van Stichting Pandora 1973/1974 waarin de vraag rondom normaliteit centraal staat. De op spiegelpapier gedrukte posters met de aan Simon Carmiggelt ontleende slagzin 'Ooit 'n normaal mens ontmoet?... En beviel 't?' werden een ware hit. | bron beeld: Canon Sociaal Werk

Mag je regiobinding eisen voor toegang tot de opvang? Mag je mensen verbieden om te roken op hun eigen kamer? Mag je kinderen in jeugdzorg plaatsen omdat de ouders dakloos zijn?

In de mini-podcastserie Rina Weet Raad geeft Rina Beers het antwoord op deze en andere prangende, veelgestelde vragen. Zoals je van Rina gewend bent gaat dat kort en bondig - in slechts vijf minuten weet je heel helder hoe het zit.

Beluister alle afleveringen (en beveel ze aan) via [Spotify](#):

INGEZONDEN BIJDRAGEN: BESTE RINA

Rots, geweten en geheugen

De kop boven deze afscheidswaardingen voor Rina bevat drie woorden die meteen naar boven komen als ik nadenk over waar zij voor staat. Een rots, omdat ze altijd standvastig is in haar standpunten en streven. Met daarbij de gave om die standpunten ook kernachtig en duidelijk onder woorden te brengen. Het geweten, omdat die standpunten inhoudelijk gedreven zijn, door uitgangspunten die zich moeilijk zonder grote woorden laten omschrijven.

En natuurlijk 'geheugen', omdat ze al een tijdje meeloopt en domweg gezegend is met een goed geheugen. En dat is altijd handig, als kabinetten en gemeentebesturen elkaar opvolgen als de seizoenen.

Overigens beseftte ik ook meteen dat ik Rina met deze korte schets tekort doe. Een woord als 'rolodex' (voor wie het nog kent) had ik bijvoorbeeld net zo goed kunnen gebruiken. Tegelijk ging Rina altijd heel pragmatisch te werk. De kop had dus ook 'pragmatisch binnen grenzen' kunnen luiden.

Rina, bij de VNG klinkt vaak het gezegde: 'wees hard op de inhoud, maar zacht op de relatie'. Ik heb het jou nooit horen zeggen, maar ik denk wel dat het op jou van toepassing is. Je bent degene met wie ik het langst heb samengewerkt sinds ik bij de VNG werk. Van Stedelijk Kompas tot Beschermd Thuis was je erbij en heb je ook je stempel gedrukt. Op processen, maar ook op mijn ideeën over het werkveld. Mijn beeld van de sector, de problemen en de mensen voor wie we het doen is voor een flink deel door jou ingekleurd. Dank daarvoor en dank voor de samenwerking.

En geniet van alle mooie dingen die nog komen. Vriendelijke groet,

- Ico Kloppenburg, beleidsadviseur VNG

Harde werker met hart

Ik heb Rina leren kennen als een fijn mens en een super harde werker (te hard soms?) met het hart op de goede plaats. Als Rina zich in iets vastbijt dan laat ze ook niet los. Zij heeft een ontzettend groot netwerk en heeft enorm veel kennis en ervaring over de maatschappelijke opvang en de langdurige ggz. Haar bijzondere inzet en enthousiasme gaan enorm gemist worden. Maar nu mag ze met trots van haar pensioen gaan genieten. Veel geluk, liefde en gezondheid!!

- Yvonne Moolenaar, senior beleidsadviseur NIP

Rina weet alles!

In de dagelijkse praktijk van de opvangwereld, kom je soms problemen of vraagstukken tegen waar je even geen antwoordt op hebt.

Geen nood. Bel dan Rina! Rina is eigenlijk de kennisbank van Valente. Bij haar kan je altijd terecht over landelijke ontwikkelingen of hoe in Den Haag wordt beslist.

Voor mij was Rina een baken van Valente en stond altijd klaar met raad en daad! Naast dat allemaal is Rina ook gewoon een leuk mens waar je met plezier naar luistert.

- Hil Rabenberg, Directeur Bestuurder dnoDoen

Boegbeeld

Rina is al die jaren boegbeeld geweest voor kwetsbare mensen in de samenleving. Zij was altijd bereikbaar, toegankelijk en zeer gedreven. Zonder input van Rina had ik als Kamerlid niet met zulke goede voorstellen kunnen komen. Veel respect en dank voor de goede samenwerking.

- Vera Bergkamp, oud-Kamerlid D66

Onvermoeibare inzet

Rina heeft zich met onvermoeibare energie al die jaren ingezet voor de verbetering van het leven van daklozen en voor meer aandacht en middelen voor de Maatschappelijke Opvang. Altijd recht op het doel af, goed voorbereid en met open vizier. Zowel in Nederland als in Europa, als voorzitter van Feantsa. We gaan je missen!

- Jules van Dam, voorzitter FEANTSA en voormalig bestuurder van De Tussenvoorziening

"Nog één belangrijk punt: bel Rina als je iets niet weet"

Bovenstaande woorden zijn van onze voormalig beleidsmedewerker Thomas bij zijn afscheid omdat hij elders een mooie baan had gevonden. Nadat hij dit overigens ook al had opgeschreven in de overdrachtsmail en me een keer of tien al had verteld. Terwijl ik het allang wist natuurlijk, want hoe vaak hebben we niet met Rina aan telefoon gezeten om ons te laten informeren over hoe het er écht aan toegaat bij de groepen mensen waar zij zich zo hard voor maakt. Maar ook om ons te laten informeren over de precieze uitwerking van wet- en regelgeving, bekostigingsvraagstukken en eigenlijk alles wat met dakloze mensen te maken heeft.

Rina, ik wil je ontzettend bedanken. Voor alle keren dat je ons hielp met informatie. Maar vooral voor je grote hart voor mensen in een kwetsbare positie. Weet dat we jouw strijd voor een rechtvaardiger samenleving blijven voortzetten! Warme groet,

- Lisa Westerveld, GroenLinks-PvdA

Deskundig en betrouwbaar

Beste Rina, hierbij wil ik je graag persoonlijk bedanken voor jouw gewaardeerde inzet gedurende de afgelopen jaren! Je hebt heel veel betekend voor de ontwikkeling van de maatschappelijke opvang, de vrouwenopvang en de geestelijke gezondheidszorg. Als voormalig bestuur van de Federatie Opvang konden we altijd op je rekenen en je politieke antenne liet je bovendien niet vaak in de steek. Als beleidsfunctionaris heb je door je brede deskundigheid een betrouwbare reputatie en indrukwekkende staat van dienst opgebouwd. Ook voor ambtenaren, wethouders en tweede Kamerleden was je altijd beschikbaar. In verband met je pensionering wens ik je nog veel geluk en gezondheid toe in je nieuwe levensfase!

- Pim Dijkstra, voormalig bestuurslid en vicevoorzitter Federatie Opvang

Humor en diepgang

Opvang: ondanks de ernst van de materie, is een humorvolle benadering soms wel zo effectief. Serieuze gesprekken, afgewisseld met een grap of anekdote over de zelfkant en wie zich daar in ophouden – 'De humor ligt op straat', al moet je dat niet te letterlijk nemen - We konden er diepgaand over discussiëren, want oppervlakkig is het met Rina nooit. Een diepe betrokkenheid en een nooit aflatende inzet. De ambtenaren, staatssecretarissen en ministers hebben het geweten! Rina hield ze de rauwe werkelijkheid van de dak- en thuisloze medemens, de zwerfjongeren en de voor (huiselijk) geweld gevluichte vrouwen voor. En ze droeg oplossingen aan, praktisch en doelgericht: iedereen onderdak en iedereen een veilig thuis!

- Kees van Anken, (oud-)bestuurder Zienn, interim-directeur FO, voorzitter SZN

Passie en vasthoudendheid

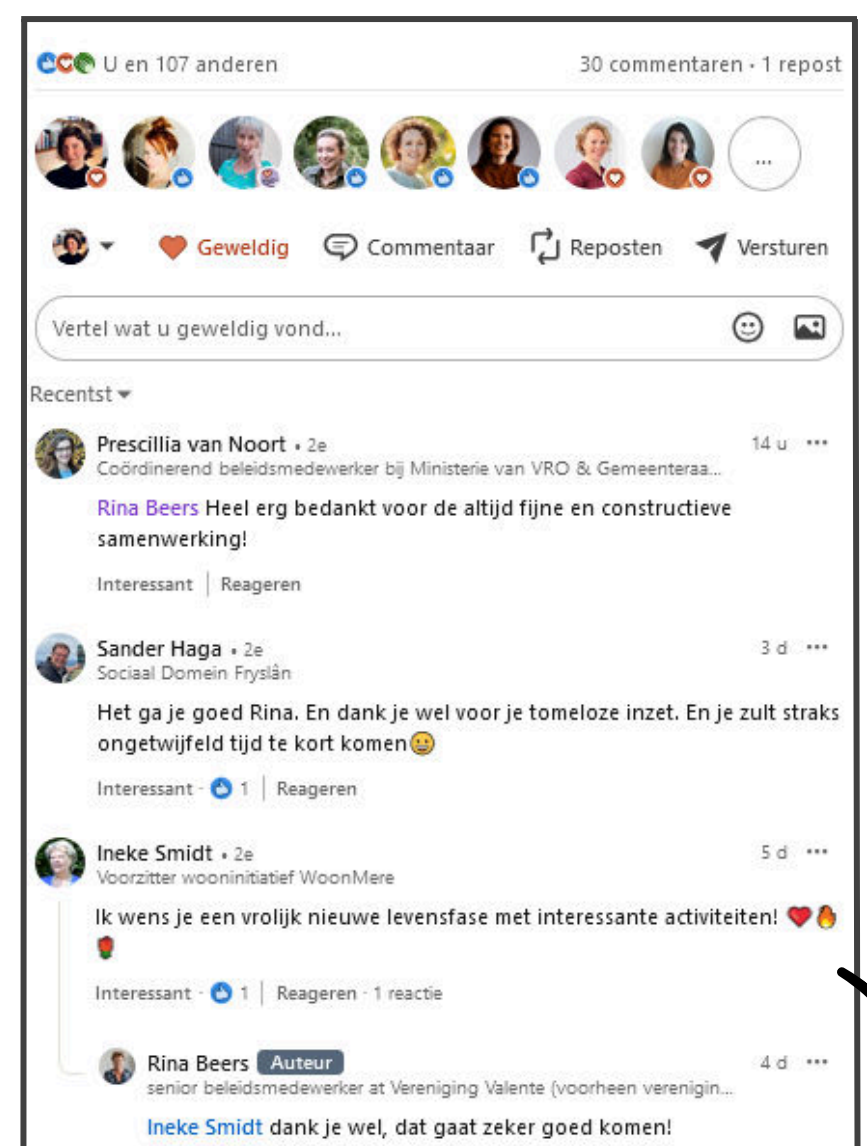
Beste Rina, graag wil ik je bedanken voor je decennialange inzet, onder meer bij (de voorgangers van) Valente en Feantsa, voor mensen in precare omstandigheden. Je hebt je met passie en vasthoudendheid ingezet voor mensen zonder eigen huis en haard en voor de organisaties die zich dagelijks, vaak onder zware omstandigheden, voor hen inzetten. In deze missie heb ik vanuit verschillende rollen met je mogen samenwerken met hier en daar wat constructief gekibbel. Ik ben je er zeer dankbaar voor en wens je een welverdiende nieuwe levensfase toe! Hartelijke groet,

- Erik Dannenberg

Oog op de bal, met respect en waardering

Als kersvers Kamerlid in 2021, rechtstreeks vanuit de zorg, kreeg ik de portefeuille beschermd wonen en maatschappelijke opvang onder mijn hoede. Nu had ik daar vanuit mijn vorige baan wel wat ervaring mee maar veel was wel nieuw voor me. Ja, het Leger des Heils kende ik goed, had ik mee samengewerkt en hen kon ik zeker om informatie en hulp vragen. Maar voor het volledige overzicht van de sector was daar gelukkig Rina! Die vanaf het begin me hielp wegwijs te worden in de sector, me van tips voorzag en waarmee ik open de zaken kon bespreken. Als lid van de VVD zag ik de dingen soms wat anders, maar heel vaak vonden we elkaar in wat we voor de mensen die dit hard nodig hebben kunnen doen. En dat vind ik de kracht van Rina. Altijd begaan met de medemens, oog op de bal, met respect en waardering voor ieders mening. Zelfs die van mij 😊 Dat gaat de sector missen. Dat gaat Valente missen. Dat ga ik zeker missen! Rina, dank voor de super fijne samenwerking, het delen van je kennis, het dag en nacht bereikbaar zijn, altijd met de medemens in gedachten. Het ga je goed!

- Jacqueline van den Hil, Tweede Kamerlid VVD

Op LinkedIn staan nog veel meer reacties op het afscheid van Rina. Ook een [bericht](#) achterlaten? Scan de QR-code en schrijf je afscheidswens voor Rina.

de Achterkant

1989 begon in bij Vereniging Hulp voor Onbehuisden Amsterdam

40 jaar bijna actief in de sector

12 kabinetten meegemaakt als professional (dat is bijna 40% van alle naoorlogse kabinetten)

37,3K postte tweets

0 aantal onderwerpen waar ze niet iets van afweet: bij benadering

1x op het matje geroepen bij Paul Blokhuis (na tweet dat Blokhuis het dakloosheidsprobleem niet oplost door soep uit te delen)

15 mini-podcast afleveringen Rina Weet Raad

100% heeft zich altijd ingezet voor kwetsbare mensen in de samenleving (en ook voor haar collega's)

(Mede)verantwoordelijk voor o.a.
 uitstel (en wie weet afstel) woonplaatsbeginsel BW, Inschrijfadres, Model-huurovereenkomsten voor intermediaire verhuur, Toegang tot de Wlz voor de ggz

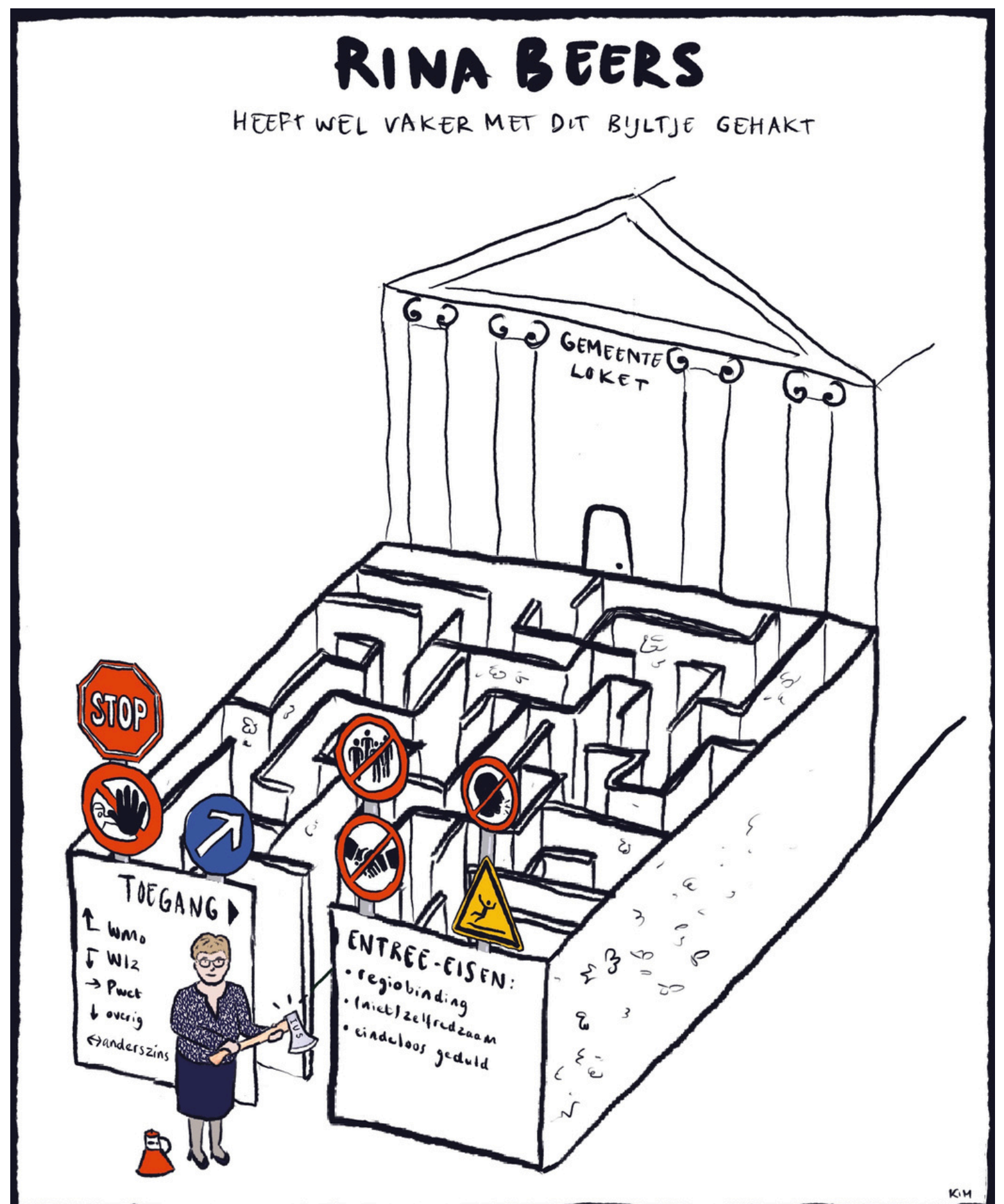
Rina Beers

RINAWOORDZOEKER | zoek en streep door:

N	W	E	T	G	E	V	I	N	G	N	I	T	S	E	V	S	I	U	H	
E	W	V	D	I	E	H	M	A	A	Z	D	E	R	F	L	E	Z	D	R	
N	A	O	T	E	E	R	C	N	O	C	E	N	R	O	R	D	O	E	D	
O	V	B	O	S	I	M	K	T	N	I	C	O	J	I	D	O	T	T	I	
W	H	F	N	N	D	S	O	A	T	N	E	E	N	N	R	T	D	N	E	
M	B	I	E	K	P	E	O	N	M	P	Z	A	K	D	I	R	A	S	H	
O	C	A	I	D	G	L	E	E	T	E	W	A	E	W	A	C	K	I	R	
-	O	F	B	A	E	V	A	O	P	E	R	C	T	A	S	L	L	N	E	
B	N	K	N	B	E	R	E	A	E	U	E	B	J	C	A	I	O	N	K	
E	T	G	A	R	E	T	A	T	T	N	I	N	R	N	T	Ë	O	E	E	
S	I	E	P	A	E	L	R	T	T	S	I	J	T	I	I	S	N	S	K	Z
C	N	D	E	R	B	A	C	R	I	V	B	G	D	L	E	T	H	R	S	
H	U	W	E	A	A	G	A	I	A	E	E	E	N	E	W	F	E	E	N	
I	I	N	Z	D	W	L	A	R	R	C	O	T	G	A	L	D	I	I	A	
K	T	Z	T	O	I	H	I	A	G	C	B	P	N	I	V	E	D	S	A	
K	E	L	M	S	F	S	M	R	R	O	U	B	V	E	N	P	N	S	T	
I	I	W	A	L	L	O	B	B	Y	V	K	I	C	A	L	S	O	O	S	
N	T	T	B	R	I	E	F	A	D	R	E	S	T	T	N	A	E	D	E	
G	I	T	A	B	E	D	E	I	S	S	I	M	M	O	C	G	V	L	B	
E	C	A	K	E	R	P	S	E	G	L	E	F	A	T	E	D	N	O	R	

- BABELCIRCUIT
- BESTAANSZEKERHEID
- BRIEFADRES
- CLIËNT
- COMMISSIEDEBAT
- CONCREET
- CONTINUÏTEIT
- DAKLOOSHEID
- DOORDECENTRALISATIE
- DOSSIERKENNIS
- FEDERATIE OPVANG
- HUISVESTING
- KAMERBRIEF
- LOBBY
- OPVANG
- PREVENTIE

- RAVIJNJAAR
- RINA WEET RAAD
- ROEPTOETEREN
- RONDETAFLGESPREK
- SOEP UITDELEN
- STAS
- TOEGANG
- TWITTER
- VALENTE
- VRAAGBAAK
- WETGEVING
- WLZ
- WMO-BESCHIKKING
- WONEN
- WOONPLAATSBEGINSEL
- ZELFREDZAAMHEID

Deze krant [digitaal lezen?](#)
 Scan de qr-code